

10. 1. 2013

ID: 88269

Insolvenční návrh

Jestliže insolvenční návrh obsahuje konkrétní tvrzení, podle kterých mají insolvenční navrhovatel i další věřitel vůči dlužníku pohledávku, která je po dobu delší 3 měsíců po lhůtě splatnosti, jde v intencích § 103 odst. 2 insolvenčního zákona o tvrzení způsobilé vést k závěru, že jsou splněny podmínky uvedené v § 3 odst. 1 písm. a/ a b/ insolvenčního zákona, jakož i o tvrzení, které zakládá vyvratitelnou domněnku dlužníkovy platební neschopnosti (§ 3 odst. 2 písm. b/ insolvenčního zákona).

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 NSČR 64/2012, ze dne 31.10.2012)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v insolvenční věci dlužníka Česko - italského jazykového gymnázia, s. r. o., se sídlem v P. , o insolvenčním návrhu věřitelek 1/ Mgr. I.V., bytem ve V.P., a 2/ Mgr. R.Č., bytem v R., obou zastoupených Mgr. et Mgr. P.B., advokátem, se sídlem v B., vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. MSPH 76 INS 1833/2010, o dovolání první insolvenční navrhovatelky proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 10. listopadu 2011, č. j. MSPH 76 INS 1833/2010, 1 VSPH 207/2010-A-25, tak, že usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 10. listopadu 2011, č. j. MSPH 76 INS 1833/2010, 1 VSPH 207/2010-A-25, se ve vztahu mezi první insolvenční navrhovatelkou a dlužníkem zrušuje a věc se potud vrací odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Usnesením ze dne 26. února 2010, č. j. MSPH 76 INS 1833/2010-A-5, odmítl Městský soud v Praze (dále též jen „insolvenční soud“) insolvenční návrh věřitelek 1/ Mgr. I.V. a 2/ Mgr. R. Č. směřující proti dlužníku Česko - italskému jazykovému gymnáziu, s. r. o. (bod I. výroku) a rozhodl o nákladech řízení (bod II. výroku).

Insolvenční soud - cituje ustanovení § 103 odst. 1 až 3 zákona č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčního zákona) - uvedl, že insolvenční návrh je neúplný a neobsahuje všechny zákonem požadované rozhodné skutečnosti. Chybí zejména řádné označení dlužníka, když v úvodu návrhu insolvenční navrhovatelky uvádějí, že podávají insolvenční návrh na bývalého zaměstnavatele ing. J.M.(dále též jen „J. M.“) a Mgr. V.K. (dále též jen „V. K.“) a hned poté označují dlužníka jako Česko - italské jazykové gymnázium, s. r. o., Praha 9, Hloubětín, Sadská 530, 198 00, avšak bez identifikačního čísla.

Dále chybí vylíčení jakýchkoliv skutečností, ze kterých by bylo zřejmé, že byla splněna obligatorní podmínka úpadku dlužníka uvedená v ustanovení § 3 odst. 1 písm. c/ insolvenčního zákona, tedy že dlužník není schopen plnit své závazky, a to ani v jedné ze čtyř vyvratitelných domněnek uvedených v ustanovení § 3 odst. 2 insolvenčního zákona. Konstatování insolvenčních navrhovatelek, že jim dlužník dluží mzdy, nic nevypovídá o jeho úpadku ve formě platební neschopnosti či předlužení.

Vadou je dále i absence podstatné náležitosti insolvenčního návrhu, a to uvedení, čeho se insolvenční navrhovatelé tímto návrhem domáhají (petitu).

Tyto nedostatky bránily postupu v řízení, i když šlo o vady odstranitelné, jelikož v insolvenčním řízení nelze aplikovat ustanovení § 43 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu (dále též jen „o. s.

ř.“).

K odvolání insolvenčních návrhovelek Vrchní soud v Praze v záhlaví označeným usnesením potvrdil usnesení insolvenčního soudu (první výrok) a rozhodl o nákladech odvolacího řízení (druhý výrok).

Šlo o v pořadí druhé potvrzující usnesení odvolacího soudu; první usnesení (ze dne 6. dubna 2010, č. j. MSPH 76 INS 1833/2010, 1 VSPH 207/2010-A-10) zrušil Nejvyšší soud k dovolání insolvenčních návrhovelek usnesením ze dne 22. září 2011, č. j. MSPH 76 INS 1833/2010, 29 NSČR 23/2010-A-18, se závazným právním názorem, podle kterého chybějící údaj o identifikačním čísle dlužníka insolvenčnímu soudu nijak nepřekážel v dalším chodu insolvenčního řízení.

Odvolací soud - cituje ustanovení § 3 odst. 1 až 3, § 97 odst. 1 a 3, § 103 odst. 1 a 2 a § 128 odst. 1 insolvenčního zákona - poukázal na závěry obsažené v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. února 2009, sen. zn. 29 NSČR 7/2008, uveřejněném pod číslem 91/2009 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (dále též jen „R 91/2009“) a v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. dubna 2010, sen. zn. 29 NSČR 30/2009, uveřejněném pod číslem 14/2011 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „R 14/2011“).

Na tomto základě pak pro zkoumanou věc uvedl, že z věty prvé insolvenčního návrhu plyne, že insolvenční návrhovétky podaly insolvenční návrh na bývalého zaměstnavatele J. M. a V. K. V další větě je však jako dlužník uvedeno Česko - italské jazykové gymnázium, s. r. o., jehož jednatelem jsou J. M. a V. K. Z pracovních smluv insolvenčních návrhovelek pak plyne, že zaměstnavatelem a subjektem povinným k výplatě mzdy je Česko - italské jazykové gymnázium, s. r. o. První věta insolvenčního návrhu je proto mylná a zavádějící, když je jako bývalý zaměstnavatel uveden J. M. a V. K., kteří jsou pouze jednatelem dlužníka.

Již tato v době vydání napadeného rozhodnutí existující vada návrhu (teprve následně z odvolání jednoznačně vyplynulo, že ten, vůči němuž návrh směřuje, je Česko - italské jazykové gymnázium, s. r. o., což však je, jak rozvedeno níže, pro výsledek odvolacího řízení irelevantní) by postačovala pro odmítnutí insolvenčního návrhu, nicméně zde existuje i další podstatný důvod pro potvrzení napadeného usnesení.

Z obsahu insolvenčního návrhu (totiž) odvolací soud zjistil, že důvodem pro podání insolvenčního návrhu byla dlužná mzda insolvenčních návrhovelek - zaměstnanců dlužníka za měsíce září až listopad 2009 a dlužné odstupné. V insolvenčním návrhu však insolvenční návrhovétky netvrdily platební neschopnost ani předlužení dlužníka, jak shora uvedeno, toliko vznesli nárok na dlužné mzdy a odstupné. K tomu je však třeba uvést (doplnil odvolací soud), že z takového vylíčení skutkových okolností nelze mít oprávněně za to, že by dlužník byl v úpadku, přičemž nárok věřitelů by měl být za tohoto stavu uplatněn nikoli v insolvenčním, ale v nalézacím řízení. V posuzovaném případě sice byla tvrzena pluralita věřitelů se splatnými pohledávkami, nikoli však to, že by dlužník nemohl své splatné závazky hradit pro platební neschopnost nebo předlužení.

Z uvedeného je zřejmé, že insolvenční návrh vykazoval vady spočívající v nejasném označení dlužníka a neobsahoval povinná tvrzení, jež by byla způsobilá (doložena listinami) osvědčit dlužníkům úpadek. Protože pro takové nedostatky - jak plyne z výše citované judikatury - v řízení nelze pokračovat, postupoval insolvenční soud správně, když návrh dle § 128 odst. 1 insolvenčního zákona bez dalšího odmítl. Vady insolvenčního návrhu přitom mohly insolvenční návrhovétky odstranit, jen dokud insolvenční soud nevydal usnesení o odmítnutí insolvenčního návrhu podle § 128 insolvenčního zákona.

Jsou-li v odvolacím řízení činěny úkony k odstranění nedostatků insolvenčního návrhu, nemá to z hlediska posouzení věcné správnosti napadeného usnesení žádného významu.

K insolvenčním soudem namítané „absenci petitu“ insolvenčního návrhu, odvolací soud „pro úplnost“ dodal, že z insolvenčního návrhu jasně plyne, že jeho cílem bylo osvědčení dlužníkova úpadku.

Proti usnesení odvolacího soudu podaly původně dovolání obě insolvenční navrhovatelky. Řízení o dovolání druhé insolvenční navrhovatelky posléze zastavil insolvenční soud usnesením ze dne 18. července 2012, č. j. MSPH 76 INS 1833/2010-A-43, které nabylo právní moci 7. srpna 2012.

Druhá insolvenční navrhovatelka v dovolání namítá, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci (tedy, že je dán dovolací důvod uvedený v § 241a odst. 2 písm. b/ o. s. ř.) a požaduje, aby Nejvyšší soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Odvolacímu soudu dovolatelka především vytýká, že shledává-li nezpůsobilost insolvenčního návrhu v nejasném označení dlužníka, pak sám přehlíží, že ve svém prvním usnesení připustil, že insolvenční návrh lze vyložit tak, že směřuje proti společnosti s ručením omezeným. Míní, že není možné, aby odvolací soud předchozí názor opustil, aniž by vyložil, proč takový výklad není nyní možný. Podle dovolatelky (tento) názor odvolacího soudu odporuje též názoru Nejvyššího soudu, jenž první usnesení odvolacího soudu nepotvrdil, jelikož by to bylo ve zjevném rozporu s pravidly formální logiky. Co do označení dlužníka neměly soudy nižších stupňů pochybnosti o tom, proti komu insolvenční návrh směřuje a ohledně koho má být zahájeno insolvenční řízení, takže napadené rozhodnutí je i nyní ve zjevném rozporu s pravidly formální logiky.

K tomu, že odvolací soud měl insolvenční návrh za nezpůsobilý pro absenci povinných tvrzení o platební neschopnosti nebo předlužení dlužníka, dovolatelka namítá, že odvolací soud přehlíží ustanovení § 3 odst. 2 písm. b/ insolvenčního zákona.

Insolvenční navrhovatelky tvrdily 25. února 2010, že mají za dlužníkem pracovněprávní pohledávky, konkrétně že jim dluží mzdu za září, říjen a listopad 2009. Je-li dle § 141 odst. 1 zákona č. [262/2006](#) Sb., zákoníku práce (dále jen „zák. práce“) mzda splatná nejpozději v kalendářním měsíci následujícím po měsíci, ve kterém vzniklo zaměstnanci právo na mzdu, pak dlužník nesplnil závazek vyplatit zaměstnanci mzdu za měsíc září 2009 po dobu delší než 3 měsíce po lhůtě splatnosti. Nebylo (tedy) třeba tvrdit a prokazovat platební neschopnost (ani předlužení), neboť se uplatnila zákonná domněnka platební neschopnosti.

S přihlédnutím k době vydání dovolání napadeného usnesení je na danou věc uplatnitelný především insolvenční zákon ve znění účinném do 29. prosince 2011, tj. naposledy ve znění zákona č. [188/2011](#) Sb.

Podle ustanovení § 7 odst. 1 insolvenčního zákona pro insolvenční řízení a pro incidenční spory se použijí přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu, nestanoví-li tento zákon jinak nebo není-li takový postup v rozporu se zásadami, na kterých spočívá insolvenční řízení.

Pro rozhodnutí vydaná v insolvenčním řízení jsou tudíž ustanovení občanského soudního řádu o přípustnosti dovolání přiměřeně aplikovatelná dle § 7 odst. 1 insolvenčního zákona.

Dovolání je (bez dalšího) přípustné podle ustanovení § 239 odst. 3 části věty před středníkem o. s. ř. (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 4. září 2008, sen. zn. 29 NSČR 4/2008, uveřejněné pod číslem 25/2009 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek). Podmínku, aby šlo o potvrzující usnesení odvolacího soudu, ohledně kterého dovolací soud dospěje k závěru, že má po právní stránce zásadní význam, formulovanou ve větě druhé označeného ustanovení poukazem na obdobné použití § 237 odst. 1 a 3 o. s. ř., má Nejvyšší soud za obsoletní (srov. např. i důvody usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. července 2011, sen. zn. 29 NSČR 35/2009, uveřejněného pod číslem 151/2011 Sbírkou

soudních rozhodnutí a stanovisek).

Vady řízení, k nimž Nejvyšší soud u přípustného dovolání přihlíží z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 o. s. ř.), nejsou dovoláním namítány a ze spisu se nepodávají, Nejvyšší soud se proto - v hranicích právních otázek vymezených dovoláním - zabýval tím, zda je dán dovolací důvod uplatněný dovolatelkou, tedy správností právního posouzení věci odvolacím soudem.

Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Podle ustanovení § 103 insolvenčního zákona insolvenční návrh musí kromě obecných náležitostí podání obsahovat označení insolvenčního navrhovatele a označení dlužníka, kterého se týká, popřípadě označení jejich zástupců. Fyzická osoba musí být označena jménem, příjmením a bydlištěm (sídlem) a v případě, že jde o podnikatele, též identifikačním číslem. Právní osoba musí být označena obchodní firmou nebo názvem, sídlem a identifikačním číslem. Je-li navrhovatelem stát, musí insolvenční návrh obsahovat označení příslušné organizační složky státu, která za stát před insolvenčním soudem vystupuje (odstavec 1). V insolvenčním návrhu musí být dále uvedeny rozhodující skutečnosti, které osvědčují úpadek dlužníka nebo jeho hrozící úpadek, skutečnosti, ze kterých vyplývá oprávnění podat návrh, není-li insolvenčním navrhovatelem dlužník, označeny důkazy, kterých se insolvenční navrhovatel dovolává, a musí z něj být patrné, čeho se jím insolvenční navrhovatel domáhá (odstavec 2).

Dle ustanovení § 128 odst. 1 insolvenčního zákona, insolvenční návrh, který neobsahuje všechny náležitosti nebo který je nesrozumitelný anebo neurčitý, insolvenční soud odmítne, jestliže pro tyto nedostatky nelze pokračovat v řízení; učiní tak neprodleně, nejpozději do 7 dnů poté, co byl insolvenční návrh podán. Ustanovení § 43 o. s. ř. se nepoužije.

Ustálené judikatorní závěry týkající se náležitostí insolvenčního návrhu a okolností, za nichž lze odmítnout insolvenční návrh pro vady podle § 128 odst. 1 insolvenčního zákona (opírající se o usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 17. března 2008, sen. zn. 1 VSPH 5/2008, uveřejněné pod číslem 11/2009 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek, R 91/2009, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. května 2010, sen. zn. 29 NSČR 22/2009, uveřejněné pod číslem 26/2011 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. září 1997, sp. zn. 2 Cdon 439/97, uveřejněné pod číslem 53/1998 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek a o usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. května 2003, sp. zn. 29 Odo 186/2002, uveřejněné pod číslem 1/2004 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek) shrnul Nejvyšší soud již ve svém předchozím (zrušujícím) usnesení v této věci ze dne 22. září 2011, jehož obsah je účastníkům řízení znám a na které se potud v podrobnostech odkazuje.

Na tomto základě lze k důvodům, pro něž odvolací soud potvrdil usnesení insolvenčního soudu o odmítnutí insolvenčního návrhu, uvést následující.

1/ K označení dlužníka (k otázce, zda je rozpoznatelné, že insolvenční návrh směřoval vůči společnosti s ručením omezeným).

V tomto směru lze přisvědčit argumentaci dovolatelky.

Závěry, jež Nejvyšší soud učinil ve zrušujícím usnesení ze dne 22. září 2011 o tom, proč absenci identifikačního čísla (od 1. července 2010 jde o identifikační číslo osoby) neměl v dané věci za překážku dalšího pokračování v insolvenčním řízení, lze převzít též pro posouzení, zda bylo rozpoznatelné, že insolvenční návrh směřuje proti dlužníku, jímž je společnost s ručením omezeným.

Z insolvenčního spisu se zřetelně podává, že obsah insolvenčního návrhu nebránil insolvenčnímu soudu v dalším chodu insolvenčního řízení, tedy v tom, aby dlužníka identifikoval jako společnost s ručením omezeným ve vyhlášce, kterou se oznamuje zahájení insolvenčního řízení (ze dne 26. února 2010, č. j. MSPH 76 INS 1833/2010-A-2) i v usnesení, jímž odmítl insolvenční návrh a které dokonce (podle potvrzení o doručení prostřednictvím datové schránky ze dne 11. března 2010) doručil dlužníku - společnosti s ručením omezeným označenému (v potvrzení) jako adresátu.

Dovolatelka přílehlavě poukazuje na to, že v prvním svém usnesení odvolací soud též neměl pochyb o tom, že insolvenční návrh směřuje proti dlužníku - společnosti s ručením omezeným.

Závěry obsažené v napadeném usnesení pak odvolacímu soudu nikterak nebránily v tom, aby v záhlaví napadeného usnesení dlužníka opět bezchybně identifikoval jako společnost s ručením omezeným.

Právní posouzení věci odvolacím soudem tudíž v dotčeném ohledu není správné.

2/ K otázce, zda insolvenční návrh obsahuje taková tvrzení, na jejichž základě by bylo možné uzav (kdyby byla shledána pravdivými), že dlužník je v úpadku.

Podle ustanovení § 141 odst. 1 zák. práce, mzda nebo plat jsou splatné po vykonání práce, a to nejpozději v kalendářním měsíci následujícím po měsíci, ve kterém vzniklo zaměstnanci právo na mzdu nebo plat nebo některou jejich složku.

Dovolatelka má pravdu, argumentuje-li tím, že podle tvrzení obsažených v insolvenčním návrhu o tom, že dlužník oběma insolvenčním navrhovatelkám dluží mzdu za měsíce září a říjen 2009 (a dovolatelce i mzdu za listopad 2009), již ke dni podání insolvenčního návrhu (25. února 2010) platilo (s přihlédnutím k dikci § 141 odst. 1 zák. práce), že mzda za měsíc září 2009 měla být insolvenčním navrhovatelkám vyplacena nejpozději do konce října 2009, takže ke dni podání insolvenčního návrhu šlo o pohledávky, které byly po dobu delší 3 měsíců po lhůtě splatnosti.

V usnesení ze dne 21. prosince 2011, sen. zn. 29 NSČR 14/2011, uveřejněném pod číslem 44/2012 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, Nejvyšší soud vysvětlil, že co do požadavku, že v insolvenčním návrhu musí být tvrzeny okolnosti, které osvědčují úpadek dlužníka nebo jeho hrozící úpadek (§ 103 odst. 2 insolvenčního zákona), musí údaje obsažené ve věřitelském insolvenčním návrhu vytvářet v konkrétní skutkové rovině takový obraz věci, z něž by bylo lze logicky dovodit (kdyby byla tvrzení uvedená ve věřitelském insolvenčním návrhu shledána pravdivými) skutkový a právní závěr o tom, že dlužník je v úpadku. Tvrzení insolvenčních navrhovatelek o dlužné mzdě za měsíce září 2009 založilo vyvratitelnou domněnku dlužníkovy platební neschopnosti ve smyslu § 3 odst. 1 písm. c/ insolvenčního zákona ve spojení s ustanovením § 3 odst. 2 písm. b/ insolvenčního zákona. Není současně pochyb o tom, že insolvenční návrh obsahuje i tvrzení, podle nichž má dlužník více věřitelů (dva) s peněžitými závazky po dobu delší 30 dnů po lhůtě splatnosti (§ 3 odst. 1 písm. a/ a b/ insolvenčního zákona), takže ve spojení s onou vyvratitelnou domněnkou platební neschopnosti je zjevné, že nemůže obstát ani úsudek odvolacího soudu, že z vylíčení skutkových okolností (v insolvenčním návrhu) nelze mít oprávněně za to, že dlužník je v úpadku.

Jinak řečeno, jestliže insolvenční návrh obsahuje konkrétní tvrzení, podle kterých mají insolvenční navrhovatel i další věřitel vůči dlužníku pohledávku, která je po dobu delší 3 měsíců po lhůtě splatnosti, jde v intencích § 103 odst. 2 insolvenčního zákona o tvrzení způsobilé vést k závěru, že jsou splněny podmínky uvedené v § 3 odst. 1 písm. a/ a b/ insolvenčního zákona, jakož i o tvrzení, které zakládá vyvratitelnou domněnku dlužníkovy platební neschopnosti (§ 3 odst. 2 písm. b/ insolvenčního zákona).

Nejvyšší soud tudíž napadené usnesení v rozsahu týkajícím se dovolatelky zrušil (§ 243b odst. 2 část věty za středníkem o. s. ř.) a věc potud vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení (§ 243b odst. 2 a 3 o. s. ř.).

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Reorganizace](#)
- [Soudní poplatky \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Spotřebitel \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správa společné věci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správní řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vylučovací žaloba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Promlčení, insolvence](#)
- [Nepřiměřená délka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výše výživného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výživné \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Započtení pohledávek \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)